

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhados petitor egyszeri hirdetés 20 fill. Többszörös hirdetés jutányosabb. Nyilntér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Magyar nemzeti közművelődés.

Izzó fajszeretettől áthatott, lelkes és minden tekintetben dicséretes czélok felé törekvő tanulmányt irt ez alatt a cím alatt *Balogh Bertalan*, a Borsod-miskolci Közművelődési és Múzeum-egyesület főtitkára, a ki két héttel ezelőtt hasonló szellemű felolvasást tartott az Eperjesi Széchenyi-körben.

Szivünk egész melegevel üdvözöljük a magyar kultúrának ezt a derék harcosát, midőn az országos agitáció terére lépett, hogy évek óta hirdetett és eddigelé szűkebb körben propagált eszméit minél nagyobb terjedelemben megvalósíthassa. Ebből a célból a Magyar Közművelődési Egyesületek Országos Szövetségét akarja elsősorban megalakítani, mely aztán egyöntetű eljárás mellett, egyesült erővel ápolná a nemzeti érzést, gondoskodnék az irodalmi, művészeti és zenei kultúra fejlesztéséről és decentralizációjáról, a magyarosításról és a magyarság erősítéséről és fejlesztéséről.

A létesítendő országos szövetség első kötelessége az volna, hogy oly helyeken, ahol arra szükség van, a maga erkölcsi és anyagi támogatásával magyar közművelődési egyesületek megalakulását elősegítse, a meglevőket pedig erősítse.

Másik és hasonlóképpen fontos kötelessége volna a szövetségnek, hogy az egész magyar társadalmat nemzeti irányba terelje. Mi ugyanis, faji jellegünkkel egyedül állunk Európa népei között s csak addig van létjogosultságunk a kulturánsorban, míg ezt megőrizzük s lépést tartva a nyugati nemzetek fejlődésével, kultúránkat a magyarság jegyében a többi fejlett kultúrákkal egyenlő színvonalra emeljük.

Erre nagy szükség van, hiszen az egész magyarságnak együtt kell lennie és pedig talán soha inkább, mint ma! Le kell döntölni a politikai pártkereteknek, hogy ennek a hazának minden polgára a nemzeti gondolatban és érzésben egyesülhessen! Hassa át ez ország minden polgárának lelkét az a tudat, hogy Magyarország jövője, léte, fennállása csak a minden ízében magyar kultúra által biztosítható! A különböző politikai és vallásfelekezeti kereteknek legyen egy közös találkozási pontjuk: a magyarság kultusza! Izzó, lángoló fajszeretet irányítsa minden polgártársunk tevékenységét! Hirdessük az oltár mellől és a tribünokról egyaránt a magyarságot! S a népet, a melyet lelketlen ámitók immár rendszeresen tévesztenek meg, vezessük vissza a magyar hazának egyedül boldogító szeretetéhez!

Az országos szövetséget olyképpen óhajtaná a szerző megalakítani, hogy a közművelődési egyesületek megbízottait gyűlésre hívnák össze s ezek mondanák ki, vajjon lehetséges-e és célszerű-e a szövetség megalapítása. Vagyont pedig a következő forrásokból szerezne a szövetség: a) a részes egyesületek hozzájárulásából; b) a szövetségi közlöny nyereségéből; c) állami hozzájárulásból; d) a játékkártyának és a táncmulatságoknak e célra leendő megadóztatásából; e) a magyar pénzügyek által tiszta nyereségeiből felajánlandó $\frac{1}{2}\%$ -ból; f) rendkívüli szövetségi bevételekből, és g) adományokból.

A szövetség céljainak megvalósítása körül — igen helyesen — az iskolákra akar még támaszkodni a szerző, a melyek a jövő nemzedékeknek hazafias szellemben való nevelése körül tényleg a legtöbbet tehetik.

Mikor még kiemeljük, hogy a tervbe vett

szövetség létesítését feltétlenül szükségesnek és kívánatosnak tartjuk, rá kell mutatnunk arra is, hogy ezen a téren valóban a meglevő társas egyesületek vállalt munkája járhat sikerrel s hogy e szerint a szerző kiinduló pontja és egész tervezete helyes. Vajha felkarolná a szép eszmét az egész magyar társadalom s létesülne minél előbb a Magyar Közművelődési Egyesületek Országos Szövetsége, hogy eddigi munkájuk sikere — hatékony vezetés mellett — megsokszorozódjék s eredményezze a mindnyájunk által annyira óhajtott Nagy-Magyarországot.

Késmárk vagy Eperjes?

Válasz dr. Flórián Károly jogakadémiai tanár úrnak „Erkölcstelen politika a Thököly-hamvak körül” című cikkére.
Írta: dr. Opper Jenő, késmárki lyceumi tanár.

Dr. Flórián Károly jogakadémiai tanár úr, az eperjesi Thököly-bizottság nevű és megbízásából Burgán Aladár országgyűlési képviselő úrnak az EGYETÉRTÉS című napilapba írt cikkére választ, mely válasz úgy az EGYETÉRTÉSben, mint az EPERJESI LAPOKban is megjelent. Eme válasz ösztönöz engem arra, hogy Thököly hamvai méltó elhelyezése felett megindult s most már az irodalom mezejére sodort vitába én is beleszóljak. Mindenekelőtt kijelentem, hogy én e tekintetben szakértélynek nem érzem magam és sem a késmárki Thököly-bizottságtól, sem más valakitől megbízást nem nyertem. S hogy mégis felszólalok, teszem azt az igazság, a történelmi igazság szent nevében, melyért nekem, mint történésznek és a magyar történelem tanárának harcolni kötelességem. Mert dr. Flórián Károly úr érvei, melyekkel Eperjes jogát vitatja Thököly hamvaihoz, Késmárkét pedig megdönteni igyekszik, egyrészt nagyon is gyenge lábon állanak, másrészt történelmi tévedéseken vagy helytelen információkon alapulnak. Pedig egy ily fontos ügyben, az érveknek az ország színe előtt való közzétételénél — hogy dr. Flórián Károly szavaival fejezzem ki magam — azoknak alaposágáról meggyőződni kötelesség

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az érzelmek természetéről és megnyilvánulásáról.

Írta: dr. Janicssek József. (Vége.)

Az érzelmek általánosságban véve magukban foglalják az indulatokat, a szenvedélyeket, a szeretet és a gyűlölet különféle fokozatait, a melyeknek a számított értelem szerint is a társaséletben több-kevesebb czélszerűségük és jogosultságuk van. Létezésük és hatásuk egy fennálló szükséglet mindig, különösen a jelenkor fontos pszichikai szükséglete, a mely az egyetemesnek formátlanosságával szemben a különösnek, az egyéninek ösztönszerű nyilvánulását és formáját keresi; egy hasonló formát Millaisnek, a természetességet követő praeraphaelita festőnek egy remek képén látható jelenethez, a melyet (Keats költeménye alapján) a szerelmes Izabella és Lorenzo s amannak testvérei az össze nem egyeztetett szenvedélyek felviharzó működésével képeznek, a midőn a két szerelmes kedveskedését Izabellának a testvére zavarja meg, a ki a szerelmes pár viszonyába nem egyezik bele.

A mily természetes itt a szerelmesek érzelmé, még természetesebb az ellenmondó testvér testvéri viszonyának kifejeződése erkölcsi vétség sejtetése nélkül az érzés többféle formájának kitüntetésével s önkénytelen letűkröződésével. S ebben rejlik az érzelmeknek a tévedéseket, hibákat kiigazító hatása s ekképen erkölcsösítő rendeltetése...

A példák egész sora bizonyíthatja azt, hogy érzésünk, gondolkodásunk, egész viselkedésünk és vég-

zetünk csíráját magunkban hordjuk azon számtalan ingernek, képzetnek, ismeretnek és tapasztalatnak bennünk maradt emlékképei következtében, a melyektől sehogy sem tudunk elválni, mert társas együttartozásunk folytán érzelmünk, család együttlétünk következtében jellemünk alkotó elemeivé lettek. Származnak ezek legelső sorban ösztöneinkből, a melyek — még ha szereztük is azokat — olyan erősek lehetnek, hogy zsarnoki hatalommal uralkodnak felettünk. Az a parasztember, a kiról Bidermann «Utópia» cz. művében olvassuk, hogy a királyi palotát kirabolta s ezért altató méreggel elkábítva, akasztófára kerül, saját természeti ösztönét követi, mert követni kénytelen a helyzet ellentétes körülményei dacára is, a midőn felébredve az akasztófa alatt, jajgató feleségétől pálinkát kér.

De hát vajjon egyáltalában mindenkinek végzete az, hogy legyenek állandó lelkiállapotai, a melyek az ő jellemétől elválaszthatlanok legyenek? Kétségkívül mindenké.

Mindenki meggyőződhetik önmagáról is, hogy minél erősebb az inger, annál hevesebb a vele kapcsolatos érzület s annál szorosabbá válik egyszersmind a kettejük által visszahagyott emlékek közötti társulás. Minél szorosabb az emlékképeket összefűző társító kapocs, annál inkább fogja az egyiknek felerlérése a másikat is akaratlanul az öntudat felszínére emelni. Ezen folyamatok már gyermekkorunkkal kezdődnek. Az ezen korban befogadott közvetlen benyomásokkal úgy vagyunk, mint azokkal a sajátos természeti behatásokkal, a melyek — teszem azt — Petőfit az Alföld fiává avatták. Másoknak unalmas az Alföld,

képeletüket vonzóbban foglalkoztatják a szeszélyes alakú bércek. Neki börtön a hegység. Maga mondja:
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom...

A hegyvidék, a melyet, mint könyvet lapozgatni kell, száguldó fantáziájának útjában áll. Valóban azon heves kedélymozgalmak, a melyeket gyermekkorában átél valaki, sokszor elválaszthatlanok az emlékképektől. Gratiolet elbeszéli, hogy egy ideig szembántalom miatt szemüveget kellett viselnie, a mi akkorában sok bosszúságot okozott neki. S ezen kellemetlen érzete oly mélyen vésődött lelkébe, hogy még felnőtt korában is, ha pápaszemes embert látott, mindig újból ifjúkori kellemetlen érzelméi fogták el. Egy tengeri utazó fiatal korában a hajón tengeri betegséget kapott. A hajón az utasok hegedűjátékkal iparkodtak lehangolt kedélyét felvidítani. Azóta mindig ugyanazon kedélyhangulatba esett, valahányszor a hegedű hangját hallotta. Van Swietent, midőn egy ízben rothadó dög mellett haladt el, az utalat oly erős érzelmé lepte meg, hogy beteg lett. Midőn évek mulva véletlenül ismét odavetődött, az undor érzelmé minden külső ok nélkül ismét oly mérvben vett erőt rajta, hogy újra megbetegedett.

Minden ember többé-kevésbé tapasztalhatja magamagán, hogy gyakran a tapasztalatok legnagyobb tömege, a legnagyobbfokú felvilágosodás és belátás sem képes elnyomni azon érzelmeket, melyek lelkébe hosszú időn át lerakódtak. Egy vallásos embernek értelmi meggyőződésére hatással lehetnek ugyan a természettudományok terén szerzett ismeretek, de a

Jelen számunkhoz félv melléklet van csatolva.

Dr. Flórián Károly válasza épp úgy, mint Burgyán Aladár cikke, három részből áll. Az első részben azt vitatja, hogy »Eperjesnek joga van olyan erős, hogy ha Késmárkon a méltó elhelyezés tekintetében nehézségek merülnek fel, akkor Eperjesnek kell következnie». Mivel pedig a nagy hőst méltó módon eltemetni csak a várkápolnában lehetne, e tekintetben azonban nehézségek merültek fel, így tehát Eperjes az első. A harmadik részben pedig tisztázza óhajta az eperjesieket ama vád alól — mely pedig első sorban nem az eperjesieknek szólt — mintha ők a Thököly-hamvak ügyében erkölcs-telen politikát űztek volna.

De kezdjük előlről: A cikkíró azt mondja, hogy bajos azt állítani, hogy Thököly Imre késmárki földesúr volt. Miért? Mert Késmárkon csakis fiatalabb éveit tölthette s késmárki birtoka elkobzásakor még csak 14 éves volt. Ezt igazán nem értem. Tán kiskorúsága, 14 esztendő volt akadály abban, hogy földesúr legyen? Ha már nyolczadik éve betöltése előtt (1665 évi márcz. 20.) Máramaros-megye főispánja lehetett, ha már 13 éves korában Likava várának és jószágának tényleges birtokosává tette atyja, úgy tán 1670. decz. 3-ika, atyja halála óta lehetett Thököly Imrét, a Thökölyház egyetlen fiú-örökösét, késmárki földesúrnak nevezni? Magyarországi birtokainak elkobzása pedig csak 1671. nov. 6-ikán következett be, addig tehát mindenestre birta Thököly Késmárkot is. De nemcsak névleges, hanem tényleges birtokosa is volt Késmárknak Thököly a későbbi években is. 1672-ben már Szirmay Miklós el is foglalta Késmárkot a fiscustól, Thököly nevében, igaz csak rövid időre. 1678-ban Késmárk újra Thököly kezében s az ez évben Bécszel kötött fegyverszünet atyai birtokát kezén is hagyja, de már a következő év elején maga Thököly szegte meg a fegyverszünetet s Késmárkot újra elveszti. 1680. aug. 15-ikén azonban személyesen visszafoglalta Késmárkot. Az 1681. november 19-iki fegyverszünet Thököly kezében hagyta az egész Felsőmagyarországot a Garamig, így Késmárkot is. Kezén volt Késmárk egészen 1683. nov. 24-ikéig, mikor Lubomirszki a császáriak számára elfoglalta Késmárkot. 1684. márczius elején Thököly újra hatalmába keríti Késmárkot, melyből azonban az ott maradt kurucz őrség még e hónapban a közelgő Caraffa elől megszökött. Ez év májusában azonban Késmárk ismét Thököly kezében, de augusztusban Schultz generális újra elfoglalja tőle s ezúttal végleg elvesztette Késmárkot. Éppen ez a sok ingadozás mutatja, mennyire azon volt mindig Thököly, hogy szülővárosának, hogy ősi birtokának tényleges földesura legyen. Ennek alapján már csak nem lesz oly bajos állítani, hogy Thököly késmárki földesúr volt.

Mint késmárki földesúr élt Thököly, mint késmárki földesúr is halt meg. Mostoha fia, II. Rákóczi Ferenc ugyanis mindjárt felkelése elején összes birtokait visszadta Thökölynek, ki viszont végrendeletében azt Rákóczira hagyta.

Hogy pedig Thökölynek a Szepességben a késmárki birtokain kívül más birtokai is lettek volna, az éppen nem téves állítás. Nagyon csodálom, mint állíthat ily valótlanul valaki, ki a Thököly-ügyben felszólalni akar. Szepességben Késmárkon kívül Schavnik (Styavnik) épp olyan ősi birtoka Thökölynek, mint Késmárk.

Mindegyiket még Thököly Sebestyén szerezte meg 1579-ben Rueber Jánostól zálogjogon, ki pedig Laszky Alberttől kapta zálogba. 1610-ben mindkét uradalom feletti jogot Thököly István a Rueberektől kiváltván, Schavnik egészen Thököly Imre haláláig Thököly-birtok maradt. A Thökölyek teljes címében mindig ott szerepelt a »haereditarius dominus arcium Kásmark et Schavnik» cím is. Pedig Schavnik nem volt valami kis uradalom; Thököly végrendelete első pontjában ugyanazon összegben »ötvenezer rhénes forintokban» hagyta mostoha fiára, II. Rákóczi Ferenczre, mint Késmárkot.

Nézzük már most, hol pihennek a Thököly ősök? A Thökölyek Sebestyéntől kezdve II. Thököly Istvánig mind Késmárkon vannak eltemetve. De nem a vártemplomban, hanem a parochián, mert a várkápolnát csak 1658-ban építtette II. Thököly István a kápolna homlokzatán lévő felirat szerint. Thököly-vérség nem is pihent soha a várkápolnában, így annál kevésbé lehetett azokat onnan »kiszórni». Egyedül Thököly Imre édes anyja, a 22 éves korában, 1659. nov. 9-ikén elhalt rátóthi Gyulaffy Máriát temették ide, a kápolnában lévő sírfelirat szerint. Mindenesetre férje, II. Thököly István is neje mellett óhajtott pihenni, s mikor 1670. decz. 3-ikán Árvavárában meghalt, utolsó kívánsága is az volt, hogy Késmárkra vigyék s ott temessék el. Pedig ha az a döntő a temetkezéseknél, hogy valaki hol járt iskolába, úgy ő néki Lőcsére kellett volna kívánczonia, mert hisz a lőcsei gimnáziumban tanult. A haldokló óhajához képest is adta fel a várat az őrség december 10-ikén s a meghódolás feltétele volt, hogy az elhalt Késmárkra vigyék. Igaz, nem történt meg az, hanem a halottat Árvában temették el.

De menjünk tovább s nézzük, minő érveket hozhat fel Késmárk ellen Eperjes? Burgyán Aladár kettőt említett: hogy Thököly Eperjesen is járt iskolába s ott valami műkedvelői előadásban is részt vett. Evvel szemben Flórián Károly azt vitatja, hogy Thököly kizárólag Eperjesen járt nyilvános iskolába, továbbá azoknak a műkedvelői előadásoknak nagy kulturhistóriai jelentőségét erősíti. Emez állítás is valótlanul alapul. Mert bebizonyított tény az, hogy Thököly Késmárkon kezdte tanulmányait s ott is tanult majdnem 11 éves koráig. Thököly István eleinte nem is akarta Imrét az eperjesi Kollégiumba küldeni; nagyon szerette egyetlen fiát s azt akarta, hogy az otthon kezdett tanulást otthon is folytassa. Egyedül Vitnyédi István és Osztrósi sűrgetéseinek engedve, eresztette fiát Eperjesre. Thököly 1668. jan. 22-ikén érkezett meg Eperjesre, de az 1670-ik év derekán atyja már hazahívatta. Azoknak a közvizsgák befejeztével előadott iskolai drámáknak van mindenesetre kulturhistóriai jelentőségük, akár csak a mi évzáró-ünnepélyeinknek vagy hangversenyeknek, de azért az hiszem, van Thököly életében fontosabb esemény is, mint az, hogy 1669 okt. 4-ikén, tanára Ladivér Illés színművében, az »Erőseleki Papinianus»-ban, Imre magyar király szerepét adta.

De nézzük csak tovább Thököly Imre diákezeit. 13 éves még nem volt, mikor Eperjest elhagyta s alig mult 13 éves, hogy Erdélybe érkezett. Nem valószínű, hogy az előkelő főúri gyermek neveltetése evvel befejeződött volna. S nem is fejeződött be. Thökölyt nevelői a késmárki születésű Absolon Dániel és Hieronymi

András a nagyenyedi Kollégiumba viszik további tanulást végett. Bizonyítja ezt 1671. nov. 2-ikán Enyedről kelt s Teleki Mihályhoz intézett levele is, melyben sajnálkozik, hogy vele nem találkozhatott, de nem tudta, hogy »az itt való iskola is oly későre álljon be». Csodálom, hogy evvel szemben még valaki azt állíthatja, hogy Thököly kizárólag Eperjesen járt iskolába. Hogy mennyi időt töltött Thököly Enyeden, pontosan meghatározni nem tudjuk, de mindenesetre töltött annyi időt, mint Eperjesen, sőt valószínűleg többet is. Angyal Dávid, Thököly Imre életrajzában, két-három évre teszi Thökölynek a nagyenyedi Kollégiumban töltött éveit. Ezek után én csak azt csodálom, hogy Eperjes példájára miért nem követeli az enyedi ev. egyház is Thököly hamvait.

A mi azt illeti, hogy 1685-ben az eperjesiek két hónapon át vitézül harcoltak Thököly ügyéért a császáriak ellen, tény és való, de arról megfedkedezik Flórián Károly úr, hogy 1678. július és augusztus hónapokban, mikor már Késmárk falai között üdvözölte Thökölyt az eperjesi őrség a polgársággal együtt, épp oly vitézül harcolt a kuruczok ellen, Thököly ügyével szemben.

Ilyen példát tényleg nem tud Késmárk felmutatni, mely város pedig többszörös el- és visszafoglalása alkalmával mindenesetre ontott annyi vért Thököly ügyéért, mint Eperjes. Ha pedig csak az jön számításba, hogy melyik városnak van több tanulóifjúsága, akkor azt hiszem, oda kellene vinni az ereklyéket, hol legtöbb a tanuló, mert ott még sokkal nagyobb számú ifjúságra gyakorolhatná lelkesítő hatását. (Vége köv.)

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Felolvasóestély. A magyar-irodalmi szakválasztmány január 24-iki felolvasó-estéjén dr. Rosenberg Mór Lippay Bélát, a korán elhunyt tehetséges költőt, mutatta be a közönségnek. Nagy vonásokkal, de az igazi barátság hangján vázolta a hányatott életű ifjú pályafutását, eperjesi tanuló-éveit, szarvasi tanárságát s a katedrán való korai elhúnyatát. A felolvasó, a kegyeletől indítva, azzal a tervvel foglalkozik, hogy kiadja Lippay Béla költeményeit, a mihez az Eperjesi Széchenyi-kör és az eperjesi közönség támogatását kéri. A felolvasott költemények arra vallanak, hogy Lippay Béla a róla való kegyeletes megemlékezést teljes mértékben megérdemelte. Költeményeiben vallásos lelkének mély áhítata, Istenbe vetett hite, szívének tiszta szerelme magával ragad s megpendíti az olvasó szívének rokon húrjait, kompozíciójának kerekdedsége, zengő rhythmusa még inkább érvényre juttatja költeményeinek érzelmességét. Adja Isten, hogy a felolvasó kegyeletes tervét siker koszorúzza. — Ezután Gömör János tartott előadást a könygrázi csatáról, az ütközet negyvenedik évfordulóján. Rövid bevezetés után, a melyben kiemelte, hogy eredményeiben és következményeiben mily fontos ránk, magyarokra ez a világtörténelmi nevezetességű harc, rögtön a csata színhelyére vezette a közönséget. Megismertette úgy az osztrákok, mint a poroszok állását s különösen az osztrák jobbszárnyak és a porosz balszárnyak a mozdulatait írta le igen élénken, szabatosan, mert ezek voltak döntő hatással a csata eredményére. Kár, hogy az idő rövidsége arra kényszerítette az előadót, hogy az előzmények rajzából, a had-

mély vallásos érzelmeket belőle soha ki nem írhatják. Vannak érzelmek, a melyeket az ismeretek legtagasabb köre sem küszöbölhet ki az emberből, sőt ellenállhatlanul, mint babonás, spiritisztikus érzelmek, legyőzhetlenül kísérik az embert életén keresztül, ha azok családi nevelésből erednek. A legmélyebben gondolkodó tudóst is borzalmas érzelmek fogják el, ha éjjel a temetőn áthalad. A szellemes tudóst, a mennyiben kora ifjúságától oltották beléje a rejtelmes körülményekben való hitet, nem kerülheti el a misztikus érzelmeket, ha tizenhármával ül az asztalhoz, s pén-teki napon kedvetlenül fog fontosabb munkájába.

Valamint az előbb említett példák szerint fejlettebb lélektani funkcióinkban gondolatainkat, ítéleteinket csakhamar megteveszthetik érzelmek, úgy megváltoztathatják ezeknek emlékképei érzéki észrevételeinket is. Nem egyforma kedvvel nézünk egy nagyszerű ünnepélyt, vagy hallgatunk egy kiváló hangversenyt, ha vig, vagy bús hangulatban vagyunk. Viszont jobban élvezzük a rossz bort, a silány ételt, ha vidám társaságban fogyasztjuk azt.

Egyes élvezetek megszokása annyira elfoglaltakká tesz bennünket bizonyos érzéki ingerek kellemessége iránt, hogy a másféle benyomások iránt ellenszenvvel viseltetünk.

Mantegazza tudós nagy ellenszenvvel viseltetvén Wagner zenéje iránt, midőn egy alkalommal meghallgatta Parsifalt, az előadás kezdetén bámult, aztán bosszankodott, később elrémült, végül a legnagyobb kínokat állotta ki. Míg ő úgy érezte, mintha fűrészek és kalapácsok dolgoztak volna agyában, a körülötte

ülő műélvezők eksztatikus állapotban gyönyörködtek a darabban, a mi őt annyira felbosszantotta, hogy elhagyta a színházat.

Az ember legszívesebben azon képzeihez keres rokon képzeteket, a melyekbe tudásával, foglalkozásával beleélt s bennük jól érzi magát. A világhírű Davy, ki testestül lelkestül vegyész volt, még a milói Venus szobra előtt is csak kémikus érzelmeket tudta tolmácsolni, felkiáltva: »Mily nagyszerű darab szén-savas mész!»

Megtörténik az is, hogy pusztán hallás útján befogadott képzetek s az ezek által keletkezett erősebb kedélymozgalom megmáshatja testi érzéseinket is. A nagyobb lelki rázkódtatásnak, pl. félelemnek, elkeseredésnek többnyire ily következményei vannak. Erasmus Darwin beszéli, hogy valamely szegény aszszony kemény téli hidegben nyomorától ösztönözötve, az erdőben fát lopott. Az erdő tulajdonosa tetten érte. S midőn könyörgése daczára sem kapott kegyelmet, elkeseredésében felkiáltott: »Vajha te könyörtelen, sohasem kéreznéd többé a melegség jótékony hatását!» Ezen kifakadó szavak annyira megrendítették a férfit, hogy ez dideregni kezdett, hazaérve, a tűz mellé telepedett, de ott sem birt felmelegedni, majd kabátot kabátra húzott fel, végre dunyhák közé bújt; de mindhiába: fázott, míg hosszú idő múlva kedélyének nyugalma vissza nem tért.

Érdekes Boutibonnenak esete. A vágrámi útköz-
zetben ugyanis egy ágyúgolyó lábai alatt a földbe fúródott s ő a támadt nyílásba süllyedt. A katonán oly nagy ijedség vett erőt, hogy az elesés pillanatá-

ban lábait megrövidültni érezte, sőt végtagjait, melyeket megcsonkultaknak gondolt, mozgatni sem birta többé, pedig másnap reggel, mikor összeszedték a sebesülteket, kitént, hogy Boutibonne teljesen sértetlen maradt.

* * *

Az elmondottakból látjuk, hogy az érzelmek állandó, vagy legalább is tartós állapotok, a melyeknek nyilvánulását csak késeletetni, de teljesen feltartóztatni nem lehet, mert létezésünkhöz a legszorosabban tartoznak. Ha kutatjuk, vajon az érzelmek e szerint fontosak-e, egyebet nem válaszolhatunk, mint hogy igenis fontosak. Hogy miért, arra megfelel nekünk az emberiség egész történelme, a mely szerint bármely nép nagyszerű és dicső tetteket csak olyan mértékben vitt végbe, a mely mértékben átérzte és szerette azon nagyjelentőségű célokat és törekvéseket, a melyek létérdekeit alkották, s minél készségesebb volt azokért síkra szállani. A görög-trójai háborútól kezdve az orosz-japán háborúig valamennyi történelmi jelentőségű harcban hatalmas s magukkal ragadó fellebbanását látjuk azon érzelmeknek, a melyek a faji, a vallási s a nemzeti eszmék és érdekek kitaró és hathatós ápolásából, szolgálatából fejlődtek ki.

Érzelmek, még pedig szilárd erkölcsi érzelmek nélkül ideálizmus el sem képzelhető. De valódi, hamisítatlan műveltség sem, a melyet pusztán ismeretek közlésével ama lelki faktorok nélkül minden erőfeszítésünk daczára sem vagyunk képesek megalapítani. Ám így vagyunk a szellemi, művészeti, a tudományos vívmányokkal s erkölcsi tettekkel is. Ezek is csak akkor igaziak, nagyok és maradandó becsek, ha erős,

vezérek beható jellemzésétől s az ütközet következményeinek ismertetésétől tartózkodjék. A közönség hálaosan fogadta az előadást s tapssal jutalmazta meg

A Kör estélyei:

Jan. 31. zeneestély.	Febr. 28. zeneestély.
Febr. 7. felolvasóestély.	Márcz. 7. felolvasóestély.
• 14. zeneestély.	• 14. zeneestély.
• 21. felolvasóestély.	

HIREK.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter dr. Kraysell Béla váci kir. járásbírói aljegyzőt jelenlegi alkalmazási helyén jegyzővé nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lovasi B. Bernát mosoni áll. el. iskolai állandó helyettes tanítót a tótraszlaviczai áll. elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Házasság.** Dr. Dvortsák József ügyvéd és David Jolán f. hó 20-ikán házasságra léptek Bártfán

— **Eljegyzés.** Grünwald Mór eperjesi ékszerész eljegyezte Rosenwasser Irmát Sebeskellemesen

— **Halálozás.** Hajdú János, sárosi ev. esperes és zsegyei lelkész neje, szül. Zajicsk Irén úrnő. január 20-ikán, életének 45-ik, boldog házasságának 19-ik évében elhunyt. Temetése kedden d. e. 11 órakor volt.

Korn Károly cs. kir. építészeti tanácsos jan. 20-ikán, 50 éves korában, Bielitzben meghalt. Az elhunytban Korn Vilmos helybeli gyógyszerész a fivérének gyászolja

— **Színház.** A Szabadhegyi Aladár által rendezett rövid színi-szezon legfontosabb eseménye az, hogy két előadásán vendégképpen szerepel Kápolnai Irén, a Népszínháznak elismerten kiváló táncosnője. Az első vendég-szereplés tegnap volt, a második pedig ma lesz s méltó a közönség meleg pártolására. Egyébként a társulat kétszer adta a «Smolen Tóni»-t s egyszer a rendkívül ötletes és mulattató «Forgószél kisasszony»-t; közben pedig csütörtökön nem volt előadás. Közönség kis számban jelent meg mindegyik estén, pedig nagy odaadással játszanak s néhány tag, így különösen Jeszenszky, erősebb társulatnál is beválnék. Jellemzi még az előadásokat a jó összjáték és a pontos szereptudás.

— **Pályázat.** Az eperjesi kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet — két heti lejárattal — a törvényszéknel kinevezés követkedésben megüresedett *irodatiszti* állásra. Fizetés 2000 kor., lakpénz 490 kor.

— **Jégünnepély.** A Korcsolya Egylet által ma egy hete rendezett karácsony-ünnepély sikere jóval mögötté maradt a tavalyi hasonló jégünnepély sikerének. Először is kevesebb volt a jelmezesek és a karácsonyi ajándékok száma, másodsor a jelmezesek legnagyobb része igen egyszerű, sablonos volt. A jelmezesek felvonulását megelőzte a hagyományos sárosi jáslyicskár- és bethlehemes-játék előadása, a mely új szám azonban nem ütött be eléggé, mert kevesen láthatták, a játékot s még kevesebben hallhatták és érthették a tót

még pedig minél erősebb érzelm sugallja őket. Egy Leonidas, Decius, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferencz mint nemzeti hősök, egy Homér, Vergil, Dante és Göthe, Petőfi mint költők, Phidias, Michelangelo, Raffael mint művészek kétségkívül mélyen átértékelték azt, a mit véghezvittek és alkottak. Giovanni da Fiesole (szül. 1387-ben Flórencz mellett) életét Istennek, felebarátainak és a művészetnek szolgálatában töltötte, mindig a képrással foglalkozott. Az esetet sohasem vette kezébe, hogy előbb ne imádkozott volna. A mit festett, azon sohasem javított, mert azt tartotta, hogy Isten akarta úgy. Ha feszületet festett, könnyek áztatták arcát. Azért nem csoda, ha alakjait a keresztény meggyőződésnek ereje és őszintesége hatja át.

Tény, hogy a minék nem kedélyérzelem a rugója, nem költészet, csak verselés, nem művészet, csak mesterség, nem tudomány, hanem az ismeretek vasvillával összehányt tömege... Ezt fejezi ki Mendelssohn, midőn a második «Lied ohne Worte» került ki a tollából. «Ha rossznak találod e művet — írja nővérének — nem segíthetek rajta; de úgy éreztem akkor, a mikor félig örömtelt leveledet olvastam»...

Ámde szükség is van ilyen erős érzelmektől lelkésített és nagyokká tett szellemi és erkölcsi hősökre, hogy ezeknek nagyszerű példáiból az utókor is okul-

szöveget. Az ajándékok nem egy nagy, de három kis karácsonyfán voltak elhelyezve. Az egész estén a katonazenekar játszott, közben tűzijáték és négyes is volt. A korcsolyázás csak este kilenczkor ért véget. A jelmezesek közül különösen kitűntek a menet elején Baán Adika, Oszvald Mazsika, Rakovszky Eszti, Müller Bianka (angyalok) és Both Emmuska (jégünnepély); továbbá br. Ghillány Mariska és Gizike (dominók), Ibrányi Babika (dominó), Divald Klárka, Malinszky N. (angyalok), Nádaszky Mariska (csillagtündér), Gärtner Margit, Hübschmann Malvin, Kribel Aladár, Vasskó Béla (ördögök), Spanyol Jolán, Kovaliczky Szidi (boszorkányok), Janisch Tivadar (paraszt bacsó), Körtvélyessy Dezső és Sziklai testvérek (franciák), Vasskó Antal (lengyelcsidó), ifj. Ferdinó Béla, Matherny Lajos, Uhlarik Pál és István, Steinhübel N. (bohócok).

— **A népkönyha jövevői.** A népkönyha-alap javára adakoztak Mittelmann Adolfiné 5 kor.-t, Safran Manóé 10 kor.-t, Zimmermann Lajosné 10 koronát és Goldmann Izidorné 2 zsák burgonyát. A szíves adományokért hálás köszönetet mond *az elnökség.*

— **Alapszabályok átdolgozása.** Az Eperjesi Izr. Négyelet új alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Az új alapszabályokat dr. Propper József titkár dolgozta ki nagy alaposítással a régié helyébe, a melyek még 1855-ben keletkeztek és most már elavultaknak bizonyultak. — Itt említjük meg, hogy jó volna az Eperjesi Korcsolyázó Egyletnek több tekintetben szintén időszertűlten és helytelen intézkedéseket tartalmazó alapszabályait is átdolgozni. Hogy mennyire igazunk van, mutatja az a körülmény is, hogy maga az egyesület tünteti magát az alapszabályok némi rendelkezésén. Így pl. a tagoktól is díjat szed a jégünnepélyek alkalmával, holott az alapszabályok szerint minden tag díjtalanul vehetne részt bennük. Helytelen az az intézkedés is, a mely szerint az egyesületbe való belépés három évi tagsági kötelezettséggel jár s hogy míg valaki be nem jelenti kilépését, folyton újabb három évig tagnak tekintetik; végül káros az egyesületre az a rendelkezés, hogy a tagság megszűnik, ha valaki felszólításra sem fizeti meg a tagdíjat. Most, hogy az egylet nagy terhet vett magára, a jégpálya megnagyobbítása által, az alapszabályok átdolgozását — a mi elvégre nem oly nagy feladat — nem lehet tovább halogatnia.

— **A rendőrkapitányi állás betöltése** felől még mindig nem hallani semmit, jóllehet már ki lehetett volna írni a pályázatot. Tény ugyanis, hogy az eperjesi rendőrség hivatali személyzete sem nagy, a mit az is bizonyít, hogy minden egyes tisztviselő csak megfeszített erővel tudja ügyeit elintézni. Ilyen körülmények közt nem helyes a rendőrkapitányi állás betöltésének halogatása s a polgármesteri hivatal kötelessége volna az új főispánnal megtenni e tekintetben a kellő lépéseket; mert a mostani helyettes rendőrkapitány ügyes ember ugyan, de ha ő a hivatalfőnök, nincs megfelelően ellátva az az ügykör, a mely a rendőrbiztoshoz van utalva. — Végül kénytelenek vagyunk, a város és a közrend jól felfogott érdekében, már most kiemelni,

hasson és lelkesedést merítsen. Elfogadott tény, hogy az igazán eszméktől és érzelmektől lelkesített kimagasló történelmi alakok buzdító példái adták meg az emberiség, a nemzetek fejlődésének irányát és jellegét. Úgy, hogy igazat kell adnunk Emerson szavának, a ki azt mondja, hogy a világesemények mindegyike egy-egy jelentős ember árnyvetése. Ámde éppen ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy nem minden egyes érzelmenek lehet egyforma igaza és jogosultsága. Az előbb láttuk, hogy érzelmeink befolyást gyakorolnak ítéleteinkre s olykor tévedésbe viszik ítélőtehetségünket. Mert hát kiki másképp szokott itélni a neki kellemes, másképp a neki kellemetlen dolgokról. Mindarról ugyanis, a mi bennünket közelebből érdekel: barátainkról, tulajdonunkról, tetteinkről kedvezőbben szoktunk nyilatkozni, mint például tőlünk távolabb esőkről, ellenségeinkről; még pedig azért, mivel a saját dolgaink emléke kellemesebb érzelmekkel van kiszínezve, mint az idegeneké!

Csak hogy ez oly fokú elfogultságot szülhet bennünk, hogy véleményeinkben, meggyőződéseinkben, viselkedésünkben könnyen *igazságtalanok lehetünk másokkal szemben.* Ha mindent jónak itélünk, a mit óhajtunk, mert nekünk jó, s mindent rosszalunk, a mi nekünk rossz, könnyen *önéltésbe* esünk s pártosko-

hogy a rendőrkapitányi állást csak akkor tarthatjuk megfelelően betöltöttnek, ha jogi előképzettséggel és kellő gyakorlattal bíró egyént neveznek ki rá. Mi közügyekben személyi kultuszt sohasem üztünk s mindig azt az elvet hangoztattuk és tartottuk helyesnek, hogy: *győzsen mindenütt a legjobb!*

— **Eltávozott városi képviselők.** A községi törvény megalkotásakor — igen helyesen — abból indult ki, hogy csak az legyen tagja a képviselőtestületnek, a ki vagy az illető községben lakván, községi képviselővé választott, vagy ott ingatlan vagyona után annyi adót fizet, hogy a virilisek közé tartozik. A kit egyik kötelek sem fűz valamely községhez, nem lehet képviselőtestületi tag, mert nem is érezhet az olyan községgel, a melyhez semmi köze s nem érdeklődik bizonyára annak ügyei iránt sem. Az eperjesi képviselőtestület megalakítása is e szabályok alá esvén, kénytelen vagyok az előjáróság figyelmét felhívni arra, hogy Eperjesről régen elköltözött választott városi képviselők is tagokul szerepelnek, pedig helyükbe a megfelelő póttag lett volna behívalandó. Ilyen elköltözött városi képviselők: *Mattyasovszky György, Pletényi Endre és Raiss Ede.* Ezen urakat illetőleg természetesen nem lenne senki kifogása, hogy megválasztásuk folytán képviselőtestületünkben részt vegyenek, de városunkból elköltözvén, e jogukat elvesztették s ha önként nem is mondták le, tagságuk megszűnt, mert kétségtelen, hogy a ki meg nem választható a miatt, mert nem itt lakik, kell, hogy elveszítse képviselőtestületi tagsági jogát az is, a ki már nem lakik itt. Ajánljuk e sorokat az előjáróság figyelmébe, mert nem helyes, hogy az új választásig csonka legyen a képviselőtestület. (Beküldetett.)

— **Adóvallomások.** Eperjes sz. kir. város adóhivatala felhívja mindazokat, kik IV. osztályú kereseti-adót, vagy pedig tőkeamat- és járadékadót fizetnek és vallomásaikat még nem adták be, hogy e vallomásokat nála 8 nap alatt nyújtsák be. Ellenkező esetben az említett adókat hivatalból fogják megállapítani.

— **Balesetek a jégpályán.** Mult szombat este több elesés és baleset történt a jégpályán. Így *Feney Jolán* súlyos sérülést szenvedett a lábán, *Andor Sándornak* pedig a balkarja ficzamadott ki. A balesetek oka egyrészt az, hogy a műkorcsolyázók számára nincs külön terület kijelölve, a mi pedig a pálya mostani nagysága mellett nem lehetetlen többé, minélfogva a közönségesen korcsolyázó haladók nagy tömege közt végzik kacskaringósnál kacskaringósabb mutatványait a versenyre előkészülő műkorcsolyázók, s minthogy senki elől ki nem térnek, oly sok embernek forog miattuk veszélyben a testi épsége. A balesetek másik oka pedig abban keresendő, hogy a pályán mutatkozó gödröket nem szokták bekeríteni vagy állvánnyal beföldni, minek folytán a nem oly világos estéli korcsolyázás elég nagy veszéllyel jár, ha a jég tükre nem hibátlan. Mindkét bajon sürgősen kellene segíteni.

— **Vállalkozás.** A kajátai róm. kath. iskola helyreállítását és kibővítését *Schreiber és Szántó* eperjesi cég kapta meg 4693 korona 80 fillérért.

dók, önzésünkben stréberek és protekcióhajhászok leszünk. Azért nem minden érzelm egyformán helyes és üdvös, igaz és erkölcsös, hanem csak az, mely minél több fogalomhoz, ismerethez, erkölcsi életelvhez fűződik, ekképen minél több ember képzetével, ismeretével, érzelmeivel kiegyenlítődik, ezekhez simul s egyszersmind az állandó gondolkodás gyakorlására és következetes tettek véghezvitelére, tartós — és nem szeszélyesen változó — helyzetek teremtésére megbízható indokul és hajtóerőül szolgál; mivel ethikus, eszthetikus és szociális érzelmek virágzása nélkül a társadalom, az egyén nem emelkedhetik, csak süllyedhet s úgy járhat, mint az «Ezeregy éj» egyik meséjének azon embere, ki csak egy napig akar khalifa lenni. Harun al Bassid teljesíti kívánságát, álomba süllyeszti, ez majd egy napig khalifának képzel, de másnap szegényes rongyban találja magát, úgy, hogy kétségbeesésében majdnem megőrül... Szükséges tehát, hogy az érzelmet, mint a létfontartás legerősebb fegyverét, kellőleg forgatni megtanuljunk. Mert hiszen a nagy Herbert Spencer mondotta, hogy *nem a gondolatok kormányozzák a világot, — az embereket az érzés, a jellem mélyében rejlő sajátosságai hatják, a gondolatok csak ezeket kísérő kifejezések gyanánt foghatók fel.*

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

— **A határrendőrség köréből.** A határrendőrség január 15-ikén megkezdte működését. A bártfai központban működnek: Bánó Iván határrendőrkapitány, Berzeviczy Jenő s.-fogalmazó, Molitorisz Lajos felügyelő, Krajcsovich Rezső biztos, Razgha József irodatiszt. A felsővízközi kirendeltségnél: Stanczel Géza fogalmazó, hivatalvezető; Pandák Jenő rendőrbiztos, Lelkes Nándor rendőrbiztos. A lubotényi kirendeltségnél: Veress Imre fogalmazó, hivatalvezető; Szász András segédtsiszt, Kovách Marcell biztos. A lubotényi kirendeltség már a székhelyen működik. A felsővízközi kirendeltség lakás hiánya miatt a központból intézi az ügyeket és egyelőre csupán Lelkes Nándor biztos fog állandóan a kirendeltség székhelyén tartózkodni.

— **Gazdasági-egyesületi hírek.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, úgyis mint vármegyei mezőgazdasági bizottság jan. 29-ikén, holnap d. u. 1/2 3 órakor a vármegyéhez kistermében ülést tart. — A földmívelésügyi minisztérium az egyesületnek téli gazdasági előadásokra 350 kor. és két házi-ipari tanfolyam szervezésére 1300 kor. segélyt engedélyezett. Az említett előadások közül jan. 23-ikán Sirokán tartották az elsőt s 25-ikén Szentistvánban a másodikát. A többi előadás sorrendje ez: jan. 30 Zboró, febr. 1 Orkuta, február 6 Siroka, február 10 Kapi, febr. 14 Kellemes, febr. 17 Szinyeújfalva és Siroka, febr. 20 Sóvár, febr. 22 Orkuta, febr. 24 Szinye, febr. 27 Orkuta és február 28 Eperjesenyicze. — Az egyesület kérvényt intézett az O. M. G. E. elnökségéhez az iránt, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete által szövetkezeti célokra évenként felajánlott 12,000 koronából 1000 kor.-t az egyesület kapjon. — A földmívelésügyi m. kir. minisztérium 3700 kor. államsegélyt utalt ki a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesületnek azon célból, hogy ez összeg a makoviczai járás szegénysorsú községei tenyészállat-szükségleteire, illetőleg a vármegyei állattenyésztési szabályrendelettel megállapított tenyésziránynak megfelelő tenyészállatok kiosztásakor adandó 30% árkedvezményre használtassék fel. A tenyészállatok beszerzését a gazdasági egyesület a hegyvidéki kirendeltséggel fogja eszközölni és a vásárlásokat részben a márczius elején megtartandó tenyészállatvásárláson eszközölni.

— **Lóvágóhidak** létesítésével újabban országszerte előnyösen mozdítják elő a szegényebb néposztály élelmének olcsóbb beszerzését. Budapest példáját követték Kolozsvár, Temesvár, Kispeszt, Újpest stb. Salgótarjánban is ilyenek a létesítésen fáradoznak. Vajjon nem lenne-e célszerű, ha Eperjesen is, ha nem is hatóságilag, de vállalkozási úton keletkezne egy lóvágóhidak? A vállalkozó nemcsak tisztességes haszonra tenne szert, de a szegényebb néposztályt is olcsón ellátná lóhússal. Annál indokoltabb pedig ez eszme felvetése, mert a húsárak egyre emelkednek.

— **Téli élet Tátrafüreden.** Tátrafüreden a most megjelent 4. névsor szerint január 13-ikáig bezárólag 201 állandó vendég fordult meg. Ebben a névsorban szerepel az eperjesi kiránduló társaság is 11 taggal.

— **Hamis hírek** terjedtek el mult szombaton Eperjesen, hétfőn pedig Kassán, a melyek szerint Sátoraljaújhelyen nagy vérengzések történtek volna. E hírek — a melyeknek nem akadt gazdájuk — czáfolatra nem lévén érdemesek, mult számunkban nem is emlékeztünk meg róluk. Nem akartunk szeszácziót csinálni a nem létező újhelyi — forradalomból. E rémhírek forrása talán az volt, hogy az eperjesi 67. gyalogezred két századát Sátoraljaújhelybe rendelték. Egyébként hétfőn a fővárosban még azt híresztelték — persze szintén alaptalanul — hogy Kassán ütött ki a forradalom. — Itt említjük meg, hogy háziezredünk két százada csütörtökön visszaérkezett S.-A. Újhelyből.

— **Vándorkiállítás.** Eredeti és bizonyára szép sikerrel kecsegtető eszmét vetett fel Balogh Bertalan, a ki lapunk élén ismertett tanulmányában részletesen foglalkozik képzőművészetünknek a vidékre való decentralizációjával is s különösen azzal, miképpen lehetne vidéki városaink közönségét, mely ma művészetünk támogatásától távol áll, egy nagy, országos akcióba bevonni a végből, hogy mint első cél: a műtőlés fejlesztését, s mint második cél: a műpártolás elősegítését, megközelítsük. E röpiratában azt a javaslatot teszi, hogy az ország, a művészeti propaganda sikerének biztosítása végett, művészeti kerületekre osztassék s ezekben a kerületekben minden két évben műtárlat rendezessék. Minthogy a politikai viszonyok nem kedvezőek a terv megvalósítására, próbaképpen felveti azt az eszmét, nem lehetne-e Gyöngyös, Eger, Miskolcz, Kassa, Eperjes és Sátoraljaújhely városokban vándorkiállítás: rendezni, f. évi márczius hó 16-ikától május hó 20-ikáig. E vándorkiállítás létesítése érdekében folyamodványt nyújtott be a Képzőművészeti Társulathoz s részletes tervet dolgozott ki a tárlat berendezése, a nyitvatartás

időtartama, sorsjáték rendezése, a kiállított tárgyak eladása s az egész vándorkiállítás művészeti és pénzügyi kérdéseinek lebonyolítása tárgyában. Midőn még kiemeljük, hogy e vándortárlat május 1—8-ikáig lenne nyitva Eperjesen, melegen pártoljuk az eszmét s ajánljuk Eperjes város előljáróságának, de kivált Széchenyi-körünk vezetőségének szives figyelmébe, azzal a kérelemmel, hogy ha a Képzőművészeti Társulat csakugyan rendezni fogja ezt a vándortárlatot, kövessenek el mindent a tekintetben, hogy nálunk teljes sikere legyen. Nem tartjuk szükségesnek, hogy részletesen rámutassunk arra a mély kulturális hatásra, melyet ez a vándortárlat gyakorolna, hiszen kétségtelen, hogy a művészetek részére közönséget nem teremteni, hanem nevelni kell, a nevelésnek pedig egyetlen és biztos módja az, ha annak a közönségnek, a mely ma a fővárosba centralizált művészetünktől távol élve, azt sem támogatni, sem élvezni nem képes, helyébe visszük a művészetet; de igenis reá kell mutatnunk arra, hogy a tervbe vett vándortárlat remélhető sikere hazánk összes városait arra fogja ösztönözni, hogy kerületekbe csoportosulva, kapukat megnyissák a művészetnek s ezzel elősegítsék mindnyájunknak ma még «jámbor óhajtásként» tetsző azon vágyunk megvalósítását, hogy hazánk egész területén, összes nagyobb városai, tehát azok is, melyek ma teljesen távol tartják magukat, művészetünk fejlesztéséből, támogatásából kivegyék részüket, különösen, ha azt minden anyagi kockázat nélkül tehetik. Vagyis jó példával járunk elől, ha e vándortárlatot támogatjuk s vele a magyar közművelődés terjedésének útját egyengetjük.

— **A Kárpát-egyesület tátrai kirándulása** kitünően sikerült. A résztvevők — mint jeleztük — január 13-ikán, a délelben 12 óra 18 perczkor induló vonattal utaztak el Poprádra. Innen négy szánon 1 1/4 óra alatt Tátrafüredre szánkáztak, a hol az igazgatóság részéről Reichhart Dezső igazgató fogadta a kirándulókat. Az elhelyezkedés megtörténvén, a kirándulók azonnal a sport-szánkók felé fordították figyelmüket és egynegyed óra mulva a társaságnak legnagyobb része már olyan vígan rodlizott, mintha hetek óta üznék ezt a sportot. A társalgóban szervirozott uszonna után Újtátrafüredre sétáltak el kirándulóink. Innét visszatérve, résztvettek az esti dínernél, mely hét fogásból állott és valóban kifogástalan volt. A társaság kisebb csoportokba verődve, kedélyesen beszélgetett el a társalgóban vagy a hall-ban, míg nem a kelő hold kiszóltotta őket. Újból előkerültek a rodlík és a mesésen szép téli éjszakában egészen 1/2 11-ig folyt a mulatság. Másnap a társaság egy része Tátralomnicz megtekintésére indult. A többiek pedig «bob»-partira határozták el magukat. A két bobszánkót a víg társasággal együtt felvontatták a Szilágyi-émlékhez. Innét volt az indulás. A két szán mindegyikén 4—4 kiránduló foglalt helyet. Az egyik bobot William Durban Hansen, krisztinai egyetem hallgató, a másikat pedig az igazgatóság egyik alkalmazottja vezette. Pompás futással rövid 1/4 óra alatt leérték a szánok Tátrafüredre és innen tovább a poprádi úton az erdő végéig. A társaság innét felgyalogolt Tátrafüredre, a hol a sportkedvelők a még hátralevő időt a rodlinak szentelték. 1/4 1-kor volt a négy fogásból álló dejeuner. A fekete-kávénak a társalgóban történt elfogyasztása után a társaság két tagja Tátralomniczra rándult ki, míg a többiek közül négyen ismét egy bobot indítottak. Pontban 4 órakor már indulásra készen állott négy csengős szán. És a kirándulók egy kellemesen eltöltött nap emlékével szánkáztak le Poprádra, hogy itt vasutra szállva, esti 9 órakor Eperjesre érkezzenek. A kirándulás összköltsége, a vonatot is beleértve, személyenként 32 koronát tett ki. Résztvettek: dr. Flórián Károlyné, Klefner Irén, özv. dr. Sarudy Vilmosné, dr. Sztelho Jánosné és dr. Balpataky Imre, Barts Emil, dr. Both Tamás, dr. Flórián Károly, Holénia Béla, dr. Sztelho János, Uhlarik József. A Kárpát-egyesület a résztvevők kívánsága folytán február folyamán egy második téli kirándulást szándékozik rendezni.

— **Új telekkönyvi hatóság.** A felsővízközi kir. járásbíróság mellé szervezett telekkönyvi hatóság február 1-jén kezdte meg működését.

— **Járványos betegségek.** Vármegyénk területén — mint ezt a hivatalos kimutatás igazolja — a hasi-hagymáz egyre terjed, a minek egyedüli oka az, hogy a rossz ivóvíz Eperjessel élénk összeköttetésben álló községek lakosai innen kihurcolják a tífuszt. Január hó első felében a következő helyeken volt a tífusz elterjedve: Eperjes 90 megbetegedéssel, Aranybánya 1, Hónig 5, Nagysáros 9, Tótsóvár 1, Sóbánya 6, Sebeskellemes, Tapolyhanusfalva, Kurima, Karácsonymező, Szedikert 1—1 és Felsővízköz 2 megbetegedéssel. Eperjesen a járvány az utolsó 12 nap alatt szünetelt ugyan, de újabban ismét történt néhány megbetegedés. A tífusz mellett fültömriályob van Eperjesen, roncsoló toroklob Kisszebenben, vörheny Kapivágásán és Felsővízközön és hőkhurut Bártfán, Vörösalmán és Zborón.

— **A gyermekbetegségek elleni védekezés** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamajolajat fogyaszt, mely czélra legajánlatosabb a Zoltán-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy. Üvegeje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Elgázolás.** Hétfőn délután, a mikor a kisszebeni katonaság vonult be a városba, a nagy tolongásban Szabol András zsegnyei lakos elgázolta Hornyacszi Antalt. A hatéves fiút súlyos sérüléseivel beszállították a városi kórházba.

— **Burgonyakivitel Amerikába.** Newyorkból jelentik, hogy ott a burgonyakészletek teljesen fogytán vannak s a jövő hónapban nagy megrendelésekre van kilátás. Több oldalról érdeklődnek a magyar burgonyatermes iránt s így valószínű, hogy a vásárlók hozzánk is át fognak jönni. A szállítás jó részét Fiumén át kívánják lebonyolítani.

— **Műszaki körökből veszszük a hírt,** hogy a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára a kisebb gazdák igényeinek kielégítésére az eddig gyártott lokomobil- és gőzcséplőgéptípusokon kívül a 2 1/2, 3, és 4-lőerejű lokomobilok és gőzcséplőgépek gyártását is megkezdte. A mint hírlük, az összes lokomobil-, gőzcséplőgép-, valamint benzinmotor-gyártmányok lényeges szerkezeti újításokkal láttattak el, a mi bizonyára érdekelni fogja a gazdálkodással foglalkozó olvasóközönségünket. Az Állami Gépgyár vezérigazgatója Budapest (V., Váci-körút 32) szívesen nyújt levélbéli kérdézősködésekre felvilágosítást.

— **Az anyakönyvi hivatal f. évi kimutatása.**
Születtek: Urbán István r. k., Hudák János r. k., Girma Sándor r. k., Jaczkó Gyula r. k., Trompler Magdolna r. k., Dugasz Ferencz r. k., Hromják Olga g. k., Leskó Anna r. k., Cattarino Sándor r. k., Sternbach Simon izr., Szászi Ernő r. k., Sárpataki Pál r. k., Stern Gyula izr., Szabolyik István r. k., Hrobkó Margit r. k., Molnár Ferencz r. k., Nabozny János r. k., Hartmann Alice izr., Guttmann Sándor izr., Blumberger Alfréd izr., Csekán József g. k., Dukai János r. k., Lescsinszky Júlia r. k., Kohut Jolán r. k., Gerhardt József r. k., Munkácsy Agost r. k., Krivának Mária r. k., nemes Zsarnay Antal r. k., Szameth Rózi izr., Tarbajovszki Imre r. k., Stegana József r. k., Buzgó Béla r. k., Frenyó Ida ág. h. ev. — **Meghaltak:** Dankovics János g. k., 6 hónapos; özv. Tóth Jánosné g. k., 91 éves; Jaczkó Józsefné r. k., 19 éves; Szellaki Ferencz r. k., 28 éves; Hriczcsák Mária g. k., 22 éves; Novák István r. k., 22 éves; Marczin Erzsébet ág. h. ev., 65 éves; Bednár András g. k., 74 éves; Murman András r. k., 67 éves; Marczinkó Mária r. k., 17 éves; Konyári Béla ág. h. ev., 2 hónapos; Ungár Szeréna izr., 1 éves; Sztrakovics Irén ág. h. ev., 8 éves; Rothmann Rezső izr., 15 éves; Guttmann Ábrahám izr., 50 éves; Szabol György ág. h. ev., 60 éves; Bacinszky István r. k., 1 éves; Gerhardt István r. k., 2 éves; özv. Joób Imréné ág. h. ev., 51 éves; Szinai Jánosné r. k., 26 éves; Dvorcsák István r. k., 25 éves; Grasgruber János r. k., 78 éves; Grünvalzki János r. k., 45 éves; Piesyk Gyula r. k., 3 éves; Guttmann Mór izr., 63 éves; Porács Andrásné g. k., 37 éves; özv. Varga Györgyné r. k., 57 éves; özv. Huszár Andrásné r. k., 75 éves; Mihók Miklós r. k., 14 hónapos; özv. Holomány Jánosné róm. k., 85 éves. — **Házasságot kötöttek:** Salamon Izidor izr. és Safran Regina izr.; Korn József izr. és Roth Elza izr.; Sambronzki András g. k. és Szedlák Mária g. k.; Pivovarnyik András r. k. és Kohut Anna r. k.; Balázs András r. k. és Maczkó Mária r. k.

Felölös szerkesztő: Dr. Raffay Ferencz.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

A háziaszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjeggyel.

védekezés csak
entálló képessége
el, ha a gyermek
at fogyaszt, mely
mert kellemetlen
és tápereje igen
árakban.

mikor a kisszebeni
plongásban Szabolc
ornyacska Antalt.
eszállították a vá-

Newyorkból je-
teljesen fogytán
grendelésekre van
nagy burgonya-
vásárlók hozzánk
észt Fiumén át

a hírt, hogy a
a kisebb gaz-
gyártott loko-
vül a 2 1/2-, 3-, és
epék gyártását is
lokomobil, gőz-
artmányok lénye-
a mi bizonyára
közö olvasóközön-
gynöksége Buda-
nyíjt levélbeli kér-

évi kimutatása.
Janos r. k., Girga
ompler Magdolna
Olga g. k., Leskó
Sternbach Simon
r. k., Stern Gyula
argit r. k., Molnár
Hartmann Alice
erger Alfréd izr.,
Lescsinszky Júlia
ef r. k., Munkácsy
nes Zsarnay Antal
Imre r. k., Stegena
Ida ág. h. ev. —
6 hónapos; özv.
ó Józsefné r. k.,
8 éves; Hricziskák
n r. k., 22 éves;
Bednár András
7 éves; Marczinkó
h. ev., 2 hónapos;
es Irén ág. h. ev.,
Guttman Ábra-
g. h. ev., 60 éves;
hardt István r. k.,
51 éves; Szinai
ván r. k., 25 éves;
Grünvaltszki János
3 éves; Guttman
né g. k., 37 éves;
ves; özv. Huszár
klós r. k., 14 hó-
h. k., 85 éves. —
or izr. és Safran
h Elza izr.; Sam-
ria g. k.; Pivovar-
k.; Balázs András

adótulajdonos:
sch Árpád.

ny gondos-
lik a csa-
oldogságal

féle
kávét

ere révén
mozdító és
etetlenebb
tartásnak!

sulyoz-
reiner
magokat
gygyvel.

Az Eperjesi Bankegylet

I. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak

a folyó évi február hó **21-ikén** délután 3 órakor

szab. kir. Eperjes városában, a városháza tanácskozási termében tartandó

Rendes Közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Elnökválasztás az alapszabályok 21. §-a értelmében három évre.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az osztalék meghatározása.
5. Két igazgatósági tag választása
6. Egy felügyelő-bizottsági póttag választása.

Eperjesen, 1906. évi január hó 15-ikén.

Kubinyi Aurél s. k.,
elnök.

Egy
Zongora
bérbeadó.

Bővebbet dr. Flórián Károlynál, Árok-
utca 26. sz.

Egy jókarban levő
pianino
szabadkézből eladó.

Bővebbet a Berger-kávéházban.

69—1906. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék, mint csődbíróságnak 1906. é. 501. cs. sz. végzése folytán vb. *Zimmerman Sámuel* nagysárosi fakereskedő csődtömegének a csődleltár 129—231. tétele alatt leltározott 4644 kor. 80 fill. beszerzési ár ellenében 2587 kor. 90 fillérré becsült és a nagysárosi vasúti állomáson elhelyezett *különféle deszka, gerenda, dorong- és épületfából* álló ingóságok az ideigl. csődválasztmánynak határozata folytán Nagysáros község állomásán leendő elárverezésére határnapul folyó évi január 29-ik napjának d. e. 9 órája kitűzetik, a mikor fentemlített fakészlet a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Eperjes, 1906. január 26.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket
Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyáranak
elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele:

Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:
Triple Sec
„Comme il faut“.

Eperjesi Takarékpénztár.

Meghívás.

Az Eperjesi Takarékpénztárnak t. cz. részvényesei az 1906. évi **márczius hó 1-sején** d. u. 3 órakor Eperjes szab. kir. város tanácstermében tartandó

61-ik évi

RENDES KÖZGYŰLÉSRE

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Társulati elnök választása.
2. Az igazgatóság üzleti jelentése, indítványai és az azok feletti határozathozatal.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság s a felügyelő-bizottság felmentése.
6. Jótékony adományok megszavazása.

Eperjesen, 1906. évi január hó 24-ikén.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az alapszabályoknak 23-ik §-a értelmében benyújtandó a meghatalmazás az igazgatóságnál 1906. évi február 28-ikének d. e. 11 órájáig.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárban.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2 1/2-től 12 lóerőig, **BENZINMOTOROK,**
SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
ARATÓGÉPEK és egyéb **MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK**

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRŰGYNÖKSÉGÉNél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár. —
58—1906. szám.

Pályázati hirdetés.

Az Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztárnál megüresedett — a pénztár kezelésével is megbízott — **másodtisztviselői** állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk mindazokat, a kik ezen, évi 1200 korona fizetéssel, 200 korona lakbérrel javadalmazott és egyévi próbaidő után véglegesítés és nyugdíjbiztosítással járó állást elnyerni óhajtják, hogy ez iránti, sajátkezűleg írt és szabályszerűen felszerelt kérvényüket alantírt titkárnál folyó évi február hó 15-ikén déli 12 óráig annyival is inkább nyújtsák be, mert a később érkező pályázatot figyelembe nem vehetjük.

Pályázni óhajtok kötelesek négy középiskolai vagy ezzel egyenrangú négy polgári-iskolai osztálynak elvégzését bizonyítani; életkorukat és eddigi foglalkozásukat igazolni; végül 500 korona biztosítékot letétbe helyezni. Kereskedelmi iskolát végzettek előnyben részesülnek.

Eperjes, 1906. évi január hó 26-ikán.

Schreiber N. Ignác s. k.,
titkár.

Sziklai Henrik s. k.,
igazgatósági elnök.

Köhögés!

Ki arra nem ügyel, vétezik saját teste ellen.

KAISER-féle
MELL-KARAMELLEK

a 3 fenyővel.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodás ellen.

4512

közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy azt, a mit ígérnek, valósul.

Csomagok ára 20 és 40 fillér.

Kapható:

SCHOLZE A. és FIA

czukrászda- és kávéházban EPERJESÉN.

Legalább 5 korona napikereset!

Házimunka kötőgép-társaság részére keresünk mindkét nembeli egyéneket gépeinken való kötésre. Egyszerű és gyors munka, egész éven át otthon. — Előismeretek nem szükségesek, távolság nem határoz, a munkát mi értékesítjük.

Házimunka kötőgép-társaság

Thos. H. Whittick és Társa
Budapest, IV., Havas-utca 3-593.
Frag, Petersplatz 7-593.

Amerika

Abreise aus Havre jeden Samstag.

Französische Linie.

Bequeme, rasche Fahrt, ausgezeichnete Verpflegung sammt Wein u. Liqueur. Fahrkarten nach allen Stationen sämtlicher amerikanischen Bahnlínien zu Originalpreisen. Nähere Auskünfte ertheilt gratis und franco

Französische Linie
WIEN, IV., Weyringerg. 8.

Védjegy:

„Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúznál és meghűléseknel** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter czéggel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétk. üldés.

MESSMER-TEA

a legkedveltebb s legelterjedtebb. A czég csak ajánlhatóra adja nevét és minden vevő biztosítva lehet, hogy jó, kiadó és ennél fogva különösen olcsó teát kap. Próbacsomagok (100 gramm) 1 koronától 2 koronáig BEIN SIMONNál, Eperjes.

Meghívó.

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság t. cz. részvényesei a f. évi február hó 14-ikén d. u. 3 órakor Eperjesen, a városháza tanácstermében megtartandó

Rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Közgyűlési jegyző és két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet eredményéről s a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozat a kimutatott tiszta nyereség felhasználása iránt.
5. Alapszabályaink 12. §-a értelmében esetleg beadott indítványok tárgyalása.
6. Társasági elnök választása.
7. Öttagú igazgatóság választása.

Eperjesen, 1906. évi január hó 18-ikán.

Dr. Schmidt Gyula s. k.,
elnök.

Üzlethelyiség-bérbeadás.

Az ezelőtt Schroepfer-Scholze, most Kósch Árpád-féle főutcai 42. számú házban a jelenlegi Scholze-féle czukrászda üzlethelyiségei 1906. év tavaszán bérbeadók lesznek.

Bővebb értesítés eziránt Kósch Árpád könyvnyomdájában nyerhető.

1906 Főutca 17.

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitünően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, összemegy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle mütisztító-intézetet

dicsérem én; ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják: ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsétes ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivasalják — egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy ki ünő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérlek arra a kis szívességre, el ne mulaszd másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni. Még arra a kis szívességre kérlek, ne tévedsz össze valahogy a mütisztító-intézetet, mert a **Sikorszky-féle mütisztító-intézetben** csak felsőruhákat tisztítanak és javítanak; férfi- és női-ruhákat mindenféle színben, fehér blúzokat, fehér kosztümöket — egyszóval mindent, a mi csak posztó, kelme és szövet, csodálatos módon tisztítanak.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked; Isten veled, viszontlátásra!
— Édes barátom, ha esetleg elfelejtenéd valahogy, itt a címe a mütisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegyimütisztító- és javító intézet,

Fő-utca 17. szám alatt, az udvar közepén balra — a Berger-kávéházzal és a kaszárnyával szemben.

Olcsó árak, szép tisztítás és javítás!

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Nagybani tenyészetek kivitelre.

Mag és növény, rózsák, fák és tülevelük.

Fa- és sövénycsemeték.

A legjobb magvakat és virághagymákat.

A legszebb növényeket, rózsákat és divatvirágokat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.

(62 hold területű faiskolák.)

Mindent saját nagytenyészetéből.

Posztrakötegek magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Mühle új „Tanácsadója“ vevőknek ingyen.

Pompás főárjegyzék vevőknek kívánatra.